

oko, da se zgubijo na prah in pepel. Napredjaki! Drugega pojasmila in sveta vam ni treba, aji sami dobro znate, kaj je vaša dolžnost.

Slovensko uradovanje. Prvaškim petelinom ajenja že greben debelo rasti in ako jih poteno ne okrcamo, bogvē, kaj bi si še ne dovoči! Zdaj na primer ne trojbi „Filipos“, „Celjska ab“ in drugi enaki „svetovnoznan“ listi nič rugo kakor: „Uradujte le slovenski!“ Bědaki, li mislite s tem rešiti, kar se rešiti ne da, amreč vaš narodni obstanek? Dzadaj so vaši avaki in dohtari, vaši farji in drugi vaši uradniki le s pomočjo nemščine in nemških šol prišli lo boljšega kruha in zdaj nahvaležno pljuvate po vsem, kar je nemškega. Ali je to pošteno? In ako kateri župan, ki se je naučil nemški, v tistem jeziku uraduje in morda v kakem uradnem dopisu ne piše vse pravilno, oh kako se potem neumno posmehujete in bedasto krohatate po svojih enako neumnih glasilih! Kateri župan na deželi se je kaj več šolal kakor v navadni šoli? In kaj hočete potem od takega pričakovati kake izvanredne reči? To je znano, da so slovenske sestave slovenskih županov polne pogreškov in bolj bedasto zložene in pisane kakor katerikoli nepopolni nemški dopis. Vaš Macur, celjski misijonar, je bil vendar učena slovenska glavica, ne-li? — in je pred par leti napisal na celjski magistrat nemški dopis tako slabo, da je celjski magistrat v začetku opravičeno dvomil, ali je to pisal študirani(!) Slovenec in duhovnik! Kadar pride kak prismuknjen klerikalec v obč. odbor, prvo njegovo „blagonsno“ delovanje je, da zahteva slovensko uradovanje, kakor je to pred kratkim storil trgovec Veselič pri Veliki Nedelji. A hvala Bogu, na svetu že živi dosti razsodnih, pametnih in naprednih možakov, ki takemu prenapetnežu ohladijo njegove kurje možgančke in tako se je zgodilo tudi pri Veliki Nedelji. Vsi drugi odborniki z županom vred so mu odgovorili rezko: Pri nas se bo na slovenske vloge odgovarjalo slovenski, na nemške pa nemški! In strmite, ljudje božji! Ta slovenski gospodek Veselič, kar zadeva njegovo trgovino, dopisuje le nemški. Ali to ni podlost prve vrste? Ali to ni nezaslišano hinavstvo, ki ga je zmožen le kak izvrzel človeštva? Torej, kadar mu hasne, ta ma je nemški jezik dobro došel, ker pa za blagot svoje občine nima srca in smisla, tu dela v škodo občine narodnjaka! Fej takim ljudem, ven ž njimi iz vsake poštene družbe! Zapomnite si enkrat za vselej, vi prvaški kričači, da se s praznim in publim geslom: „Svoji k svojim!“ in „Slovenec ostani Slovenec“ zatiranemu kmetu, obrtniku in delavcu krvavo malo pomaga, zapisište si debelo za ušesa, da vi z narodnostnim nemirim sejete le nesrečo med ljudi in kmečko ljudstvo se že na vseh krajih britko pritožuje, da se ga na njegovo škodo izgogiblje nemški kupec, odkar so farji in prvaški dohtari vrgli med ljudstvo sovrašto do druge narodnosti! Mi vemo in smo prepričani, da so še, hvala Bogu, na kmetih vrlji, napredni možje, katere tu pozivljamo, naj vselej kurajžno nastopajo ter ostanejo na stališču narodnostne pravičnosti! Ti pa, napredni župan, ako si zmožen nemškega jezika, drži se ga, s tem si le množiš ugled med omikanimi ljudmi!

Umor. V Kapelah, na poti iz Mürzzuschлага v Marije Celje, sta dve mladi ženski, najbrže dunajski vlačugi, umorili svojo tovaršico ter potem brez sledu izginili.

Prvaški dr. Grossmann obsojen. Iz Ljutomerja se nam piše: Dne 27. t. m. se je vršila pri tukajšnji sodniji kazenska obravnava proti slovenskemu prvaškemu advokatu dr. Grossmannu, ki je v zadnji občinski seji reklo, da je postopanje g. župana Turna nesramno. Prvaški dohtar, ki obravnavi ni prisel, je bil obsojen na 300 K. globe, kot priče so bili navzoči vsi občinski odborniki.

Prošnja do vseh bratcev in sestrice Marijine družbe in drugih potrebnih bratovščin Svetih Petra in Pavla župnije v Ptiji. Vse verne kristjane obeh spolov in vseh starostij vladujo prosim, pritrudite si ogledat razmere, ki vladajo v najbližnji okolini severno ležečih cerkevnih vrat in sicer vsakikrat po rani službi božji. Grozen nagled! — Vidim Vas, kako si zakrijete svoja lica in zamašite . . . nos, kajti eden dr. k leži poleg druga. — Vse velikosti in starosti so zastopani. — Cerkev je tam oblegana, ko slavni Port Arthur.

— Mrtveci pa smrdijo — v pravem pomenu besede — gor do nebes! — Ne oskrnjajte več cerkvenega prostora, za kar Vas lepo prosi
mežnar minorit. cerkve.

Koroške vesti.

Opravljen vzduhilej. Pošten celovški malobrnik, ki je že veliko na svetu preskusil, piše: „O ti lepa, ljuba Avstrija, koliko je tvojim prebivalcem toča že napravila škode, koliko jih je drugače po nedolžnem obubožalo in vsem tem bi se lahko pomagalo, ako bi vlada klerikalcem prepovedala ljudstvo izsesavati in slepariti. Na stotine jih umrje vsako leto, ki svoje premoženje v oporokah volijo farjem in cerkvam, ker se jim je zato obečal topel kotiček v nebeškem kraljevstvu; zato je tudi cerkev vedno bolj bogata, kmečko in delavsko ljudstvo pa vedno vbožnejše. Poglejmo le na deželi, kako slabu in žalostno je tam za kmeta in za hlapca, ki mora, kadar obuboža, vsak drugi dan v drugem hlevu prenočevati. Tu mu far ne pomaga, da ima vsaj pošteno stanovanje! Seveda, kadar se približajo volitve, ja, takrat far vé za kmeta, za delavca in obrtnika, takrat mu je prijazen, takrat je sladek, ko se gre za njegove interese, ali kadar se gre siromaku pomagati, ab takrat ti far obrne hrbet in te ne pozna. Kje je potem takem ljubezen do bližnjega? Kristus je reklo: „Ne nabiraj si zakladov!“ Na mesto tistih romanj in božjih potov v Rim in bogsgavedi še kam, lahko bi obrnil denar za lačne siromake in to bi bilo Bogu veliko ljubše kakor tisto pobožno zavijanje očes in postopanje po božjih potih. Sicer pa Jezuiti sami imajo katoličane za slave ljudi. Tako je n. pr. pred kratkim znani Jezuit v Elizabetini cerkvi pridigoval, naj ljudje zahajajo vsak teden k sv. spovedi. Jaz sem si misil zraven tole: Ako se jaz moram v enem tednu večkrat preobleči v drugo srajco, potem imam gotovo veliko tistega počasnega mrčesa na sebi in kdor se pogosto spoveduje, gotovo ima vedno umazano dušo, ker čistim dušam n i treba hoditi k spovedi. To so moje misli in jaz sem že star, menim, da po svojih izkušnjah morem povedati o kaki stvari pametno sodbo.

Napad. V Suhi ob Vrbskem jezeru je pred kratkim neki zlikovec zvečer ustrelil skozi okno v sobo posestnika Sasiča in le slučaju se je zahvaliti, da ni bil nihče iz pričajočih ranjen. Orožniki že nasledujejo pravega krivca.

Roki sta zmrzli pri vajah v Gospici sveti na Koroškem častniku Silvaticiju. Morali so ga pripeljati domov.

Razne stvari.

Pobožni berači. Po deželi se klati cela polpa pobožnih klošterskih beračev in naše „dobro ljudstvo“ maši po nepotrebem žepe nikdar sitih nun in nunciev. Tako se tu pri nas večkrat zglaši dvojica nun iz Bosne, v Bosni, v Banjalučki pa imajo te nune krasno samostansko poslopje, velikansko poljedelstvo, veliko lepe živine in se vozijo malodane vsak dan v krasni kočiji v bližki moški samostan in to je žalostna istina. Kaj tam dela? Čemu tukaj beračijo, med tem ko imajo doma vsega dovolj? Zato: takim in enakim nič ne verujte in ne dajajte.

Kaznovani nadškof. To veste, da Turka na našo vero ne spreobrnute. Ko je to poskusil vendar sedanji nadškof dr. Stadler v Serajevu, zagnali so Turki grozen vrisk in hrup in vladu je zdaj zaradi krsta nekaterih Mohamedancev kaznovana nadbiskupa z globo 500 K. njegovega dvornega kaplana pa je na 48 ur zaprla.

Župnik morilec. Župnik Tomasevič v Zadru v Dalmaciji je zdaj v sodniški preiskavi, ker je zapeljal nekega kmeta, da umori njegovo bogato tetu. Teta mu je nameč sporočila v oporoki po svoji smrti 50.000 kron, ali pohlepni župnik ni hotel čakati njene smrti ter si je hotel z zlončnom hitreje pripomoci do denarja. Zdaj mu iz ječe ne bo pomagal noben, še tako kreften žegenj ne.

Premoženje rimske-katoliške cerkve v Avstriji znaša po podatkih c. kr. statistične osrednje komisije 818,823,936 K. — Posestev se razčuni z 326½ mil. obligacij za 353½ mil. ostalo zasebno premoženje pa 139 mil. Ubogi revček!

Nespatmetne device. V dekliski šoli je pri kršč. nauku katehet razlagal učenkam evangeljsko dogodbo o modrih in nespametnih devicah, ki so hodiše ženini nasproti in potem je vprašal neko učenka: „Katero device so bile nespametne?“ — „Tiste, ki niso doobile ženina!“ je bil odgovor.

Nemški izseljenici. Računajo, da okoli 3.000.000 nemških podanikov biva v inozemstvu. Največ jih živi v ameriških Zedinjenih državah, najmanje (662) na Japonskem. V Parizu živi okoli 30.000 Nemcev.

Papirne steklenice. V Zedinjenih državah so ustanovili tovarno, ki izdelava na dan 200.000 steklenic iz papirja. Dosedaj so rabilni take steklenice le za mleko in so tako močne, da jih ne zmečka teža 200 angleških funtov. Nadalje pa imajo papirne steklenice le 13. del tiste teže kot steklene.

Zanimive številke. V jutro je vsak človek za 3 cm večji kakor po noči, ko ima otrpnjene in skrajšane kosti. — Žila otroka bije 180krat za minuto, žila odraslega moža 80 krat, v 60. letu le 60 krat. — Dvojica (par) golebov bi imela v 6 letih 119.160 potomcev, ako bi vsako leto 14 krat valila. — Dvojica ovac bi se v istem času razplodila le za 64 komadov. — Navadna domača muha zaplodi v svojem življenju 20.000.000 muških jajčic. — Bolha in poljska kobilica skočite 200 krat dalje, kakor ste veliki; ko bi po tej primeri skakal človek, delal bi skoke na 2 km daleč.

Zemlja se je odprla. V laškem mestecu Genzano, ki ima nad 8 tisoč prebivalcev, se je zemlja odprla in pogrenilo se je 10 hiš, veliko drugih pa podrlo. V razvalinah je prišlo veliko ljudi ob življenje, dosedaj so spravili 14 mrtvih na dan. Zemlja se še dalje udira.

Orožniki na Češkem. Na Češkem je malodane vedno kak nemir, vlada zato je tja iz drugih dežel poslala veliko orožnikov in vojakov, ki tam še nadalje ostanejo, in vlaža se boji, da bo o prihodnjih državnozborskih volitvah prišlo na Češkem do resnih izgredov in krvavih spopadov.

V Albaniji je potres napravil med prebivalstvom veliko škode in podrl nebrojno hiš. Naš cesar so poslali ponesrečencem 50.000 K.

Gospodarske stvari.

Kaj naj dela sadjerec v sedanjem času. Sadno drevo je človeku neizmerno koristno in hvaležno, včasih celih 50 let leta za letom mu obrodi, ali ravno sadno drevo se veliko zanemarja. Ako skrben sadjerec v jeseni ali po zimi pogleda na vrtna drevesa, potem najde na vejicah grušek in sлив semterje male črnkaste prstenke (ringelčke), ki se tesno oklepajo vejice in ako si tak prstenček natanko ogledaš, spoznaš, da je to gosenčja zaleda in sicer najnevarejše gosence. V taki zaledi se nahaja na stotine gosenčjih jajčic rujavega metulja, iz katerih v spomladni izleže množina gosenec, ki najpoprej tisto drevo, potem vsa sosedna drevesa do golega obglodajo. Ako hočeš biti pameten gospodar, potem pojdi sedaj v vrt in vse take ringelčke iz vejic odstrani ter takoj zažgi, dokler ti ne napravijo ogromne škode na tvojih sadnih drevesih. Na drugih sadnih drevesih zagledaš zopet semterje po vejicah zavite liste in v teh zavitedih listih najdeš zopet jajčice druge škodljive gosence, ki že v zgodni spomladni izlezajo iz svojih gnezdič in uničujejo navadno vse mlado listje po sadnih drevesih. Zlasti na tega škodljivca naj pazi vsak skrben sadjerec in od novembra do suša, toraj cele 4 mesece, ima priloznost, obvarovati sebe in svoj vrt znatne škode. Poberi torej take zavite liste in vrži na ogenj. Debla sadnih dreves osnaži, mah postrgaj in nalomljene ali sploh poškodovane vejje, ki so navadno le zavetiše škodljivcev, odžagaj, drevesno deblo pomaži z apnenim mlekom in s tem uniči vsako škodljivo zaledo na deblu. Napon sled ne smemo pozabiti, da se veliko škodljivcev sadnih dreves ne nahaja na vejah, temveč spodi okoli korenine prezimujejo. Zato pameten in razsoden gospodar v jeseni ali tudi pozneje ob prilik obkopli vsako sadno drevo. Nekaj mrčesa se že pod motiko pokonča, nekaj ga pobere kokoši, nekaj pa ga pomrzne, ker mraz globoko vrine v tako porahljano zemljo. Drevesu jako dobro dene, ako mu nekoliko korenine osvežiš in osnažiš. Priden gospodar si